

**Internationales Übereinkommen über das Verhalten und zur Ethik von
Theaterpädagoginnen und Theaterpädagogen (ÜVET)**

**Yaratıcı Drama Eğitmenleri/Liderleri ve Tiyatro Pedagoglarının Davranış
ve Tutumuna İlişkin Etik Bildirge (Sözleşme)**

International Agreement on the Conduct and Ethics of Theatre Educators

Διεθνής Συμφωνία περί Δεοντολογίας και Συμπεριφοράς του Θεατροπαιδαγωγού

Contact addresses

Bundesarbeitsgemeinschaft (BAG)
Spiel und Theater /Federal Association of
Drama & Theatre
Simrockstrasse 8, D-30171 Hannover

Çağdaş Drama Derneği (ÇDD)
Kocatepe Mah. Selanik Cad. Mehtap Apt.
41/2 Kızılay - Ankara

© Ömer Adigüzel, Romi Domkowsky, Ute Handweg, Klaus Hoffmann, Gerd Koch,
Sinah Marx, Inci San #

Προοίμιο

Η παρούσα συμφωνία ανακοινώθηκε στις 31 Μαρτίου 2011 στην Αττάλεια από τη Γερμανική Ένωση Εκπαιδευτικού Δράματος και Θεάτρου (Bundesarbeitsgemeinschaft – BAG - Spiel und Theater) και την Τουρκική Ένωση Σύγχρονου Δράματος (Çağdaş Drama Derneği - ÇDD). Το γερμανικό, αγγλικό και τουρκικό κείμενό της είναι εξίσου έγκυρα. Θα ήταν δε επιθυμητό να μεταφραστεί και σε άλλες γλώσσες.

Η συμφωνία αποτελείται από 24 άρθρα.

Στόχος είναι να διατυπωθεί μια συμφωνία σχετικά με τον τρόπο συμπεριφοράς και την ηθική των Θεατροπαιδαγωγών, η οποία θα ισχύει ως ένα ευέλικτο εργασιακό πλαίσιο βάσει δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που θέσπισαν οι ίδιοι για το ρόλο τους και τα οποία περιγράφονται λεπτομερώς στη συνέχεια.

Η παρούσα συμφωνία εκφράζει ένα επαγγελματικό ήθος πνευματικής, κοινωνικής, εκπαιδευτικής και καλλιτεχνικής υφής που στοχεύει στην πρόταξη μιας ηθικής θέσης και διέπεται από συναίσθηση καθήκοντος. Βασίζεται δε στην αρχή της ανάληψης ενεργού ευθύνης για το καλό των μαθητών και μαθητριών / μαθητευόμενων / φοιτητών και φοιτητριών, οι οποίοι συμμετέχουν σε θεατροπαιδαγωγικές ομάδες / διαδικασίες και επιμορφωτικά προγράμματα. Η ίδια, τέλος, καθορίζει και επιβάλλει υψηλά κριτήρια επαγγελματικής συμπεριφοράς του Θεατροπαιδαγωγού στις δημόσιες εμφανίσεις του και στις σχέσεις με τους συναδέλφους, τους μαθητές και τις μαθήτριές του αλλά και με κάθε συνάνθρωπό του.

Η ίδια συμφωνία δεσμεύει τους θεατροπαιδαγωγούς κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους.

Το παρόν πλαίσιο δεοντολογίας και συμπεριφοράς των Θεατροπαιδαγωγών συμβάλλει στο να δοθεί επαγγελματική διάσταση στη Θεατροπαιδαγωγική και να προσλαμβάνεται ως τέτοια.

Η εν λόγω συμφωνία για τους Θεατροπαιδαγωγούς συνδυάζει αναφορές στην επαγγελματική δεοντολογία με εκείνες που άπτονται της ορθής επαγγελματικής συμπεριφοράς.

Οι Θεατροπαιδαγωγοί δεσμεύονται σε διαρκή βάση να επιφέρουν βελτιώσεις στην εν λόγω συμφωνία. Επιμορφωτικά κέντρα, ιδρύματα, ενώσεις και οργανώσεις δεσμεύονται να θέσουν τη συμφωνία αυτή σε ισχύ με τρόπο ανοιχτό και συγχρόνως δεσμευτικό, να τηρήσουν τις αρχές της, να τις αναπτύξουν περαιτέρω και να την καταστήσουν συνήθη πρακτική για τα μέλη τους. Οι ίδιοι οι Θεατροπαιδαγωγοί καθιστούν δημόσιο κτήμα τούς κανόνες δεοντολογίας και συμπεριφοράς σύμφωνα με τους οποίους εργάζονται.

Μέρος I: Ορισμοί

1 Θεατροπαιδαγωγός

Ο όρος Θεατροπαιδαγωγός αναφέρεται σε εκείνον/η που επιτελεί εκπαιδευτικό και καλλιτεχνικό έργο σε σχολεία, πανεπιστήμια, επιμορφωτικά κέντρα, όπως επίσης και σε μη τυπικό και άτυπο εκπαιδευτικό πλαίσιο, μέσω του θεάτρου, του εκπαιδευτικού δράματος, της επιτέλεσης και των παραστατικών τεχνών αξιοποιώντας τις μεθόδους και τους στόχους των παραπάνω κλάδων.

Οι ακόλουθες παραλλαγές του όρου είναι εξίσου έγκυρες: δάσκαλος/δασκάλα θεάτρου/θεατρικής αγωγής, εκπαιδευτικού δράματος, παραστατικών τεχνών, παιγνιοθεραπευτής/τρια. Οι αντίστοιχες εθνικές ή/και πολιτισμικές διαφοροποιήσεις στους παραπάνω όρους οφείλουν να ληφθούν υπόψη.

2 Εκπαιδευόμενος

Ο όρος εκπαιδευόμενος αναφέρεται σε μαθητές/τριες, φοιτητές/τριες, παιδιά, νέους και ενήλικες, των οποίων η πρόοδος επηρεάζεται από τις αισθητικές και παιδαγωγικές δράσεις που έχουν αναληφθεί από το Θεατροπαιδαγωγό.

Μέρος II: Επαγγελματική Δεοντολογία

3 Ανθρώπινη αξιοπρέπεια

Ο Θεατροπαιδαγωγός ενεργεί πάντα με γνώμονα το σεβασμό της αξιοπρέπειας του κάθε ανθρώπου με νομικά δεσμευτικό τρόπο. Ειδικότερα, η παραπάνω αρχή εκδηλώνεται και αντανακλάται στο έργο του Θεατροπαιδαγωγού από το γεγονός ότι η αυτονομία και η προσωπική έκφραση κάθε ατόμου λαμβάνονται σοβαρά υπόψη.

4 Ισχύς διεθνών συμφωνιών

Ισχύουν οι βασικές θέσεις των ακόλουθων διεθνών διακηρύξεων, συμφωνιών, δεσμεύσεων και συμβάσεων που είναι συναφείς με το επάγγελμα και την κοινωνία των πολιτών:

- Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
- Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα
- Διεθνές Σύμφωνο για Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτισμικά Δικαιώματα

- Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία
- Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των μορφών φυλετικών διακρίσεων
- Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού
- Σύμβαση σχετικά με τους αυτόχθονες λαούς και φυλές (Σύμβαση ΔΟΕ 169)
- Σύμβαση για την προστασία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς
- Σύμβαση σχετικά με το κατώτατο όριο ηλικίας εισόδου στην εργασιακή απασχόληση (Σύμβαση ΔΟΕ 138)
- Σύμβαση κατά του διασυνοριακού οργανωμένου εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένου του πρόσθετου πρωτοκόλλου για την πρόληψη, καταστολή και τιμωρία της εμπορίας ανθρώπων, ιδιαίτερα γυναικών και ανηλίκων
- Σύμβαση της UNESCO για την Προστασία και την Προώθηση της Πολυμορφίας της Πολιτιστικής Έκφρασης
- Διακήρυξη της Χιλιετίας των Ηνωμένων Εθνών.

5 Κοσμοπολιτισμός/Απαγόρευση οικονομικής εκμετάλλευσης

Ο Θεατροπαιδαγωγός, μέσω της εργασίας του, διευρύνει τους αντιληπτικούς ορίζοντες των εκπαιδευομένων του σε σχέση με τον εαυτό τους και τον κόσμο, τον πλουραλισμό και την πολυμορφία, την κοινωνική και αισθητική έρευνα και τη δημιουργία. Τα ενδιαφέροντα και τα κίνητρα των εκπαιδευομένων, η υγεία, η ευημερία, η προσωπική εξέλιξη αλλά και η ανάπτυξη των ικανοτήτων τους είναι στόχοι σημαντικότεροι από κάθε επαγγελματική ή οικονομική επιτυχία.

6 Εχεμύθεια

Ο Θεατροπαιδαγωγός οφείλει να διαχειρίζεται με εχεμύθεια τις πληροφορίες που συλλέγει κατά την άσκηση του επαγγέλματός του και να μην τις κοινοποιεί σε τρίτους, προκειμένου να προστατεύσει τους εκπαιδευομένους, μεριμνώντας για την υγεία, την ευημερία και την προστασία των παιδιών και νέων της ομάδας του.

7 Απαγορευμένες ουσίες

Ο Θεατροπαιδαγωγός οφείλει να μην επιτρέπει τη χρήση απαγορευμένων ουσιών και να προλαμβάνει τους κινδύνους του εθισμού, αντιμετωπίζοντας τις όποιες αρνητικές επιρροές με τη δύναμη του παραδείγματός του, παρέχοντας εξηγήσεις και εφαρμόζοντας ασκήσεις συμπεριφοράς.

8 Διεθνής και διαπολιτισμικός προσανατολισμός

Ο Θεατροπαιδαγωγός επιδιώκει συνεργασίες με άλλα άτομα ή φορείς στο πλαίσιο των ανθρωπιστικών και διαπολιτισμικών αρχών, ενώ θεωρεί αυτονόητη την ανάγκη συνεχούς βελτίωσης των δεξιοτήτων του προς την κατεύθυνση αυτή. Ο ίδιος συνεργάζεται διεπιστημονικά και με άλλες επαγγελματικές ομάδες.

9 Συμμετοχή σε ακαδημαϊκές συζητήσεις και φόρα

Ο Θεατροπαιδαγωγός μετέχει του παιδαγωγικού και καλλιτεχνικού λόγου και εξοικειώνει τους εκπαιδευόμενους με το όλο φάσμα των διαφορετικών προσεγγίσεων στο συγκεκριμένο πεδίο.

Μέρος III: Επαγγελματική συμπεριφορά

10 Γενικός κανόνας συμπεριφοράς

Η παρούσα συμφωνία προβλέπει μια σειρά κατευθυντήριων γραμμών συμπεριφοράς και δεοντολογίας και βασίζεται σε ένα σύστημα κανόνων και αξιών. Όσοι εργάζονται στον τομέα της Θεατροπαιδαγωγικής δεσμεύονται κατά την άσκηση των επαγγελματικών τους υποχρεώσεων να τηρούν τους γενικούς και ειδικούς κανόνες συμπεριφοράς, και ενθαρρύνεται ο αναστοχασμός τους πάνω σε κανονιστικές έννοιες και πρακτικές, τόσο δικές τους όσο και των άλλων.

11 Βασικός κανόνας στη σχέση εκπαιδευόμενου – Θεατροπαιδαγωγού

Η σχέση του Θεατροπαιδαγωγού με τα μέλη μιας ομάδας χαρακτηρίζεται από αμοιβαία εκτίμηση χωρίς διακρίσεις, ενώ παράλληλα ενδυναμώνεται η αυτονομία του κάθε μέλους καθώς και η κοινωνική, γνωστική, ηθική, αισθητική και προσωπική ανάπτυξή του.

12 Δημιουργία ώριμων ατόμων

Η Θεατροπαιδαγωγική αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, και στη δημιουργία ώριμων ανθρώπων, όπως αποδεικνύει η συστηματική αναζήτηση και δημιουργία χώρων κατάθεσης, έκφρασης και αξιοποίησης των ιδεών των εκπαιδευόμενων. Ο Θεατροπαιδαγωγός αντιμετωπίζει τον εκπαιδευόμενο ως άτομο ικανό να αναλάβει την ευθύνη των πράξεών του και τον εμπλέκει στη λήψη αποφάσεων.

13 Συνεργασία με συναδέλφους

Η σχέση μεταξύ συναδέλφων βασίζεται στην εθελοντική αποδοχή των κανόνων της παρούσας συμφωνίας. Ισχύει η αρχή της ισότητας στο πλαίσιο του επαγγέλματος. Ο Θεατροπαιδαγωγός δεσμεύεται να υποστηρίζει από κάθε πλευρά το επάγγελμά του με βάση τα κριτήρια που ορίζονται στην παρούσα συμφωνία και να μην πλήττει το κύρος αυτού.

14 Ενίσχυση του δυναμικού των εκπαιδευομένων

Ο Θεατροπαιδαγωγός μεριμνά για μια υπεύθυνη παιδαγωγική παρέμβαση, η οποία εξυπηρετεί με αποτελεσματικότητα τη φυσική, γνωστική, συναισθηματική, κοινωνική, καλλιτεχνική ανάπτυξη και ενδυνάμωση του εκπαιδευομένου. Ο ίδιος υποστηρίζει τους εκπαιδευομένους του στην ανάδειξη και καλλιέργεια των ικανοτήτων τους, στην προσωπική και κοινωνική χειραφέτησή τους, καθώς και την ανάπτυξη δικτύων, βάσει της διαθεσιμότητας κάθε μέλους της ομάδας.

15 Μεταχείριση χωρίς διακρίσεις και σεβασμός

Ο Θεατροπαιδαγωγός σέβεται τα ατομικά χαρακτηριστικά των εκπαιδευομένων του, οι οποίοι αντιμετωπίζονται ισότιμα, ανεξάρτητα από το φύλο, την κοινωνική, πολιτισμική, οικογενειακή και θρησκευτική τους καταγωγή, τις σεξουαλικές προτιμήσεις, την αρτιμέλεια, την κοσμοθεωρία, τις πολιτικές πεποιθήσεις και την οικονομική κατάσταση. Επίσης, ο Θεατροπαιδαγωγός διασφαλίζει το σεβασμό και μεταξύ των εκπαιδευομένων.

16 Εξέταση της τρέχουσας κατάστασης των εκπαιδευομένων

Κάθε θεατροπαιδαγωγική παρέμβαση θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στην ηλικία, την εμπειρία και την τρέχουσα φυσική και ψυχική κατάσταση του μαθητή.

17 Συνεκτίμηση του κοινωνικού περιβάλλοντος

Ο Θεατροπαιδαγωγός καταβάλλει κάθε προσπάθεια προκειμένου να συνεκτιμήσει το κοινωνικό υπόβαθρο των εκπαιδευομένων του (π.χ. οικογένεια, εκπαίδευση, επάγγελμα) καθώς και το ιστορικό τους, αναφορικά με τις απαιτήσεις των μαθησιακών διαδικασιών που ο ίδιος έχει θέσει. Με την έννοια αυτή, ο Θεατροπαιδαγωγός επιδεικνύει ευαισθησία σε διαπολιτισμικά θέματα.

Ο ίδιος ο Θεατροπαιδαγωγός μαθαίνει από τις ικανότητες και το δυναμικό των εκπαιδευομένων του και τους ενθαρρύνει να αναλάβουν δημιουργικές και καλλιτεχνικές πρωτοβουλίες.

Ο Θεατροπαιδαγωγός, τέλος, διδάσκει στους εκπαιδευομένους το σεβασμό στους διαφορετικούς τρόπους ζωής και τους βοηθά να αναπτύξουν το αίσθημα της ατομικής ευθύνης, της αυτονομίας και της συμμετοχής στα κοινά, προκειμένου να αντιμετωπίσουν με επάρκεια τη ζωή σε εθνικά και διεθνή περιβάλλοντα.

18 Δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης

Ο Θεατροπαιδαγωγός επιδιώκει την επίλυση των συγκρούσεων με ανοικτές, συνεργατικές, δίκαιες και ανθρώπινες λύσεις. Πρώτο μέλημά του είναι να δημιουργήσει κλίμα εμπιστοσύνης ανάμεσα στα μέλη της ομάδας.

19 Απαγόρευση βίας

Ο Θεατροπαιδαγωγός δεν κάνει χρήση οποιουδήποτε είδους βίας στους εκπαιδευομένους του, συμπεριλαμβανομένου και κάθε είδους ψυχικού εξαναγκασμού. Οποιαδήποτε χρήση βίας πρέπει να αποθαρρύνεται. Ο ίδιος απέχει από κάθε ενέργεια που μπορεί να αποβεί σε βάρος των εκπαιδευομένων του και δεν ανέχεται οποιαδήποτε μορφή παραμέλησης και κακοποίησης.

20 Αυτοκριτική

Ο Θεατροπαιδαγωγός είναι έτοιμος για αυτοκριτική και έχει επίγνωση του ρόλου του αναφορικά με την προβολή παραδείγματος, συμπεριφοράς και δεοντολογίας. Αν χρειαστεί, ο ίδιος ζητά επαγγελματική συμβουλή από συναδέλφους ή συναφείς επαγγελματικούς συλλόγους.

21 Στόχοι της συμπεριφοράς

Ο Θεατροπαιδαγωγός διδάσκει τους εκπαιδευομένους του να συμπεριφέρονται κατά τρόπο κοινωνικά αποδεκτό, δίκαιο, υπεύθυνο και καλά ενημερωμένο, όπως επίσης να συμμετέχουν ενεργά στα κοινά.

22 Προετοιμασία για νέες προκλήσεις

Ο Θεατροπαιδαγωγός ενθαρρύνει την απόκτηση νέων γνώσεων από τους εκπαιδευομένους του και τον πειραματισμό τους με νέες προσεγγίσεις στους τομείς του

θεάτρου και της παιδαγωγικής. Ο ίδιος τους συνοδεύει διαρκώς και με επαγγελματισμό στις επιλογές τους, ώστε να μπορούν να αντιμετωπίζουν με επιτυχία τους πιθανούς κινδύνους που επιφυλάσσει το νέο, το αναπάντεχο και το αβέβαιο.

23 Διεθνής συνεργασία

Ο Θεατροπαιδαγωγός συνεργάζεται σε εθνικό και διεθνές επίπεδο με άλλους συναφείς επαγγελματικούς χώρους.

24 Απαγόρευση δυσφήμισης

Δυσφημιστικές δηλώσεις απαγορεύονται.

Ο Θεατροπαιδαγωγός οφείλει να απέχει από συκοφαντικά σχόλια για συναδέλφους, ιδίως όσον αφορά στην παιδαγωγική-αισθητική ικανότητα, την επαγγελματική επίδοση και την αυτοεκτίμησή τους.

Ο ίδιος σέβεται και προστατεύει τον τρόπο δουλειάς και τα αποτελέσματα των συναδέλφων του.

Αττάλεια Τουρκίας, 31 Μαρτίου 2011

Πρώτοι υπογράφωντες:

Δρ. Ömer Adigüzel (CDD)

Καθ. Δρ. Gerd Koch (BAG Spiel & Theater)

Μετάφραση στα ελληνικά και επιμέλεια:

Αντώνης Λενακάκης, Λέκτορας Θεατρικής Τέχνης και Αγωγής στο ΤΕΠΑΕ της Παιδαγωγικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (alen@nured.auth.gr)